

Pieter A. Bakker
Sophiastraat 30
3314 ZV Dordrecht
pabakker@xs4all.nl
078 613 97 74

MPGD12010102910440682

GD1 29.10.2010 0682

Gemeente Dordrecht
t.a.v. het Gemeentebestuur
Postbus 8
3300 AA Dordrecht

Dordrecht, 27 oktober 2010

Betreft: Enige kanttekeningen / vragen bij de 'begrotingswijzer' van de gemeente Dordrecht.

Geacht gemeentebestuur,

In haar uitleg van de begrotingswijzer meldt het Instituut voor Publiek en Politiek (IPP) dat door het meedoen aan de begrotingswijzer de burger inzicht krijgt in de begroting van de gemeente en het belang van bezuinigingen enerzijds en anderzijds van diezelfde burger haar of zijn mening wordt gepeild. Dit lijkt mij in het kader van betrokkenheid van de inwoners van een gemeente en het belang van burgerschap een goede zaak.

De begrotingswijzer van de gemeente Dordrecht overziende is bij mij een aantal vragen en opmerkingen gerezen:

1. Gaat het 'slechts' om het peilen van de mening van de burger of hebben de uitgebrachte 'stemmen' ook daadwerkelijk politiek gewicht, in die zin dat zij bepalend zijn in de besluitvorming ('de meeste stemmen gelden') of worden deze stemmen alleen 'meegenomen' bij een stemming in de raad?

Het onderliggende punt hier is uiteraard dat van de soevereiniteit:

in ons politieke bestel geven wij als burgers de gekozenen een mandaat om voor 4 jaar uit naam van ons beslissingen te nemen op basis van veronderstelde vakbekwaamheid. Dit in aanmerking nemende:

2. In de begrotingswijzer is een onderscheid aangebracht tussen 'vastliggende bedragen' en posten waar nog op bezuinigd kan worden; wat is de ratio achter deze keuze: waarom de ene post

wel en de andere post niet in deze wijzer?

Wanneer enkele posten zijn 'vrijgesteld' (Sport en recreatie, Verkeer/Ruimtelijke ordening/Wonen), is daar dan al naar verhouding voldoende op bezuinigd en zo niet, hoe moet de relatie tussen deze posten en de wel nog voor bezuinigingen in aanmerking komende posten worden gezien? Betekent dit dat de raad aan bepaalde portefeuilles meer waarde toekent dan aan andere, en zo ja, op grond waarvan?

3. Met het oog op het voorgaande: in de eerder genoemde uitleg van het IPP staat bij stap 2 dat de 'belangrijkste posten' aangepast kunnen worden; is dit door de gemeente Dordrecht ook zo verstaan en betekent dit dan dat de 'vrijgestelde' (onder punt 2. genoemde) posten 'minder belangrijk zijn'? Dit zou dan in tegenspraak zijn met die vrijstelling: op 'minder belangrijke' posten zou naar verhouding immers meer bezuinigd kunnen worden!
4. Buitengewoon opvallend en wonderlijk is de combinatie 'Economie en Cultuur'; hier wordt geïmpliceerd dat beide van nature bij elkaar horen en derhalve niet los van elkaar kunnen worden gezien.

Aangenomen wordt hier met name dat 'cultuur' alleen kan bestaan binnen het huidige, dominante economisch denkkader dat er op neer komt dat alle maatschappelijke uitingen en activiteiten slechts worden bekeken (en gelegitimeerd) vanuit het oogpunt van (financiële) rentabiliteit. Deze denkwijze kent diensgevolge geen intrinsieke waarde toe aan zaken als kunst en cultuur en uit zich o.a. in de frase dat 'onderdelen die onvoldoende bezoekers trekken geen geld meer krijgen'.

Dit is een premisse met verstrekkende gevolgen: kunst en cultuur worden tot middelen gereduceerd die alleen van 'waarde' zijn in zoverre zij financieel c.q. economisch van nut zijn.

Het is pijnlijk en armoedig dat door dit utilitaire denken het besef lijkt te zijn verdwenen dat met name kunst veel meer is dan voorwaardelijk voor het economische klimaat in een stad (of een land), waarbij velen bij de verdediging van kunst niet verder komen dan het wijzen op de economische meerwaarde, dat zij een waarde vertegenwoordigt die autonoom is en zonder welke geen enkele zichzelf respecterende gemeenschap zou kunnen bestaan: inzicht geven in de werkelijkheid van elk individu en van het (culturele) geheel, oog, oor en hart ontwikkelen voor schoonheid, kennis en vervolgens inzicht en waardering krijgen voor hoogtepunten uit de grootse artistieke canon die door onze voorouders is gecreëerd in een eeuwenlang proces van beschaving, het stimuleren van een

kritische en creatieve opstelling en het verfijnen van de smaak.

Bij bovenstaande gaat het primair om cultuur in engere zin, d.w.z. kunst, waarmee bedoeld wordt de beeldende kunsten, literatuur en klassieke muziek. Onder het ruimere begrip 'cultuur' vallen uiteraard ook de meer populaire vormen van theater en muziek waarbij niet altijd makkelijk scheidslijnen zijn te trekken. Het is m.i. onvruchtbaar om in het huidige 'populistische' discours mee te gaan door een onderscheid aan te brengen tussen 'elitaire' (c.q. 'moeilijke') cultuur en populaire waar het de relatie met de bevolking betreft: het lijkt mij van meer paternalisme getuigen om van bepaalde bevolkingsgroepen te zeggen 'dat men toch niets met kunst heeft' dan dat de samenleving (onderwijs, politiek) probeert zoveel mogelijk burgers in contact te brengen met 'nieuwe werelden' onder het motto dat alles van (tijdloze) waarde inspanning vergt. Het spreekt hier voor zich dat bezuinigingen op cultuureducatie de slechtst denkbare weg zou zijn.

5. Wanneer men doorklikt bij 'economie en cultuur' vallen nog 2 zaken op: de 2 genoemde posten waarop nog extra bezuinigd kan worden hebben alleen betrekking op cultuur en niet op economie; daarnaast wordt bij het 2^e punt (bezuinigen op evenementen) bij de toelichting een positieve inleiding gehouden, als om de burger toch vooral nog even te waarschuwen. Hier lijkt sprake te zijn van meten met 2 maten en van een onderliggende boodschap: bezuinigingen op kunst lijkt een gegeven maar waar het evenementen betreft lijkt te gelden: 'burger, let op uw saeck!'

Afrondend: met het oog op het bovenstaande kan er nauwelijks sprake zijn van het verkrijgen van inzicht in de begroting vanwege de selectieve opzet en de aanwezige sturing. Als het gaat om het vergroten van de betrokkenheid van de burger is het maar de vraag of een opzet als deze adequaat is. Burgerschap zal toch primair vorm moeten krijgen vanuit het idee dat mensen via opvoeding en onderwijs gestimuleerd worden zich te ontwikkelen tot kritische burgers die goed geïnformeerd zijn. Betrokkenheid die zich zou tonen door het invullen van een begrotingswijzer kan, in vergelijking met het voorgaande, wel eens flinterdun zijn.

Hoogachtend,

P.A. Bakker

Gemeente Dordrecht
J.a.v. het Gemeentebestuur
Postbus 8
3300 AA Dordrecht

